

гара, па потеглете по желѣзопѣтната линия за Казанлъкъ. Щомъ слѣзнете въ тоя красивъ градецъ, центъръ на нашата хубава Розова долина, и се изправите на площада или въ градската градина, предъ очитѣ ви ще се изпрѣчи на връхъ Стара планина една четвъртита грамадна кула, която, макаръ че стои далечъ отъ васъ на около 15 километра, изглежда да е тъй висока и близка, като да я досегнете съ ржка. Спирате и се чудите: Балкана ли е предъ васъ, или кулата, защото Балканътъ има на Св. Никола 1950 метра височина, а гигантътъ, кацналъ на него съ своята четиредесетъ метрова височина, сякашъ го вѣнчава. Вие гледате кулата, а забравяте Балкана. И пакъ питате: наистина, Балканътъ ли подpira кулата, или кулата издига Балкана?

Да, има нѣщо тука неразгадано, тайнствено, скжпа задача за разрешение.

И се замисляте. . . въ вашата душа, въ ума и сърдцето ви, има скрижали, които оживяватъ, и предъ умственитѣ ви очи се открива голѣма картина. . . Разказвали сж ви нѣкои, слушали сте, чели сте въ книги, че преди 57 години по тия мѣста е ставало нѣщо страшно, народъ е гинѣлъ, плакали майки, пищѣли деца. . . Въ вашата паметъ се събуждатъ безкрайни върволици отъ мъже и жени, старци и деца, почти всички пеша, съ скжсани дрехи на гърбъ, водейки нѣкое конче или магаре, натоварено съ малко сждове, дрехи, хлѣбъ, чували, черги; потънали въ прахъ и потъ презъ най-голѣмитѣ горещини на месецъ юлий и августъ, тичатъ, бѣгатъ отъ Нова и Стара Загора, отъ Казанлъкъ и всички около тѣхъ села сѣ къмъ Стара планина. Тѣ бързатъ да се скриятъ и да се спасятъ. . . Отъ време на време тѣ обръщатъ плахъ погледъ къмъ